

ALLE- DAG- KERK

* Middagpauzedienst 7 juli 2021 *
in de Engelse Hervormde Kerk aan het Begijnhof te Amsterdam

Voorganger: ds Ruurd van der Weg (Uithoorn)
Thema : *Zoals water zwemmers draagt*
n.a.v. Psalm 23 (Huub Oosterhuis)

Psalm 23 (Huub Oosterhuis : 150 Psalmen *vrij*)

Fij mijn herder? Niets zou mij ontbreken.

*Breng mij naar bloeiende weiden
doe mij liggen aan vlietend water
dat mijn ziel op adem komt
dat ik de rechte sporen weer kan gaan
achter jou aan.*

Fij mijn herder? Niets zal mij ontbreken.

*Moet ik de afgrond in, de doodsvallei,
ik zal bang zijn – ben jij naast mij
ik zal niet doodgaan van angst.
Fij hebt de tafel al gedekt –*

*mijn spotters weten niet wat ze zien:
dat jij mijn voeten wast, ze zalft met balsem
mij inschenkt, drink maar, zeg je*

niets zal mij ontbreken.

*Laat het zo blijven, dit geluk
deze genade, al mijn levensdagen.*

*Dat tot in lengte van jaren
ik wonen zal bij jou in huis.*

Fij mijn herder, niets zal mij ontbreken.

Zoals water zwemmers draagt

Deze overdenking begin ik met een ontboezeming. Pas op latere leeftijd, zo rond mijn veertigste/vijfenveertigste heb ik pas goed leren zwemmen. Ik volgde zwemlessen bij Ko, in zwembad 'De Otter' in Uithoorn. En toen ik geestelijk verzorger werd bij Defensie kreeg ik zwemlessen in zwembad 'De Schots' in Den Helder. Ik ben opgegroeid in Holwerd, op het Friese platteland, in het hoge noorden aan de Waddenzeedijk. Als kinderen modderden we maar wat aan – letterlijk en figuurlijk - in polder- en kwelderslootjes. Zwemles was er wel, maar dan acht kilometer verder in Dokkum, 's morgens vroeg vóór schooltijd. Van thuis uit werd het niet gestimuleerd. Het is er nooit van gekomen. Maar toen dus eindelijk wel. En het mooie was: ik genoot er erg van. En nog mooier: ik leerde méér dan zwemmen alleen. *Niet vechten tegen het water*, zeiden de zweminstructeurs. Maar *vertrouwen*. Vertrouwen op de opwaartse druk, op de draagkracht van het water. Als je je lang maakt en je rustig laat drijven, dan zink je niet zo gauw. Als je gespannen bent en heel druk doet, gaat het mis. Ja, je moet wèl wat doen, bijvoorbeeld de beenslag en de armslag en die dan tegelijk (en het was nog best pittig om dat voor elkaar te krijgen, kan ik u verzekeren). Maar het principe is: *vertrouw op het water, waardoor je als zwemmer gedragen wordt*.

Is dit geen treffende parallel met leven, geloven? Het Griekse woord in het Nieuwe Testament voor 'geloven' betekent letterlijk 'vertrouwen'. Psalmen komen in mijn gedachten. Psalm 23: 'Moet ik de afgrond in, de doodsvallei, Jij bent naast mij'. Psalm 68: 'Hij draagt ons leven dag aan dag'. Lied 512: 'Als eens mijn eigen adem stukt, dan draagt mij Uw muziek'. Ik zie die Ene, die met zijn leven, sterven en opstaan heeft laten zien, dat liefde sterker is dan de dood... Zo ervaar ik God: als het water dat zwemmers draagt.

*"Niets zichtbaars, niets tastbaars.
Hij maakt het ons wel moeilijk.
Een mens wil wel eens wat zien, wat voelen.
Ik moet Hem maar geloven op Zijn woord.
Hij vraagt het uiterste.
Hij vraagt vertrouwen" (Hans Bouma).*

Naast **vertrouwen** heeft geloven voor mij ook alles te maken met **hoop**. Kent u de fabel van de schorpioen en de kikker? De schorpioen wil de rivier oversteken. Omdat hij niet kan zwemmen (hij ook al niet...), vraagt hij aan de kikker of die hem op zijn rug wil meenemen en overzetten. De kikker weigert, *want*, zegt hij tegen de schorpioen, *jij zult me doodsteken met je staart*. *Welnee*, zegt de schorpioen, *dat zou ik nooit doen, want dan zou ik toch ook zelf verdrinken?* Dit argument overtuigt de kikker en hij laat de schorpioen op zijn rug klimmen. Halverwege de rivier voelt de kikker opeens een vreselijke pijn: de schorpioen steekt hem toch! Terwijl ze beide naar de bodem zinken, vraagt de kikker: *waarom deed je dat? Je had beloofd dat je me niet zou steken*. *Ja, dat is zo*, zegt de schorpioen, *maar ik kan er niks aan doen. Dat is mijn aard. Zo ben ik nu eenmaal...*

In deze fabel is de aard van het beestje zelfs sterker dan de drang om te (over)leven. Een hele pessimistische boodschap: zo zit ik, zo zitten de mensen, zo zit de politiek, zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. En daarom is er niets aan te doen, aan geweld, aan onderdrukking, aan klimaatverandering. De essentie van het evangelie is totaal anders, namelijk dat er altijd verandering en vernieuwing mogelijk is. 'Bekering' heet dat dan. Ommekeer. Mensen zijn altijd méér dan hun (mis)daden. Mensen **vallen niet samen** met hun aard en karakter, maar ze kunnen daar bovenuit stijgen. De dooddoener '*Zo is het nu eenmaal*' kan doorbroken worden door de **kracht van de hoop**. *Hoop als hét kenmerk van het Koninkrijk Gods zoals Jezus dat belichaamd heeft*. De wolk van getuigen uit Hebréeën 11 komt me voor ogen: mannen en vrouwen die zich niet fatalistisch hebben overgegeven aan berusting, maar die op weg zijn gegaan naar een betere toekomst, gedreven door de hoop.

*"Wat is dat nu eigenlijk: geloof?
Geloof ondersteunt dat wat wij hopen
en maakt wat wij niet zien toch zeker" (Niek Schuman).*

Vertrouwen en hoop. Grote woorden. We kunnen ze niet aan de feiten ontlenuen. We kunnen ze niet uit onszelf opdelven. Ze worden ons aangereikt van de overkant. **Van Godswege**. Telkens weer botsen deze woorden op de harde werkelijkheid, waarin zoveel vertrouwen beschaamd wordt en zoveel hoop de bodem ingeslagen wordt. Mensen: ongeneeslijk ziek, of met onoplosbare psychische problemen, getraumatiseerd, eenzaam. Onze wereld: gewelddadig, doordrenkt met bloed en tranen. Heel naïef had ik verwacht dat er door de corona-uitbraak een grote ommekeer zou komen in hoe wij omgaan met Moeder Aarde, maar het lijkt alsof iedereen zo snel mogelijk terug wil naar 'het oude normaal'. Van 'een nieuw normaal' lijkt helemaal niets terecht te komen. *Ja, Ruurd, zo is dat nu eenmaal, zo zijn de mensen nu eenmaal*, zei een goede vriend tegen mij.

Maar is het een echt alternatief om je daarbij neer te leggen? Nee, zonder vertrouwen en hoop gaat het niet. Vertrouwen en hoop helpen mij om niet cynisch of onverschillig te worden. Dat betekent niet dat je die woorden te pas en te onpas in de mond moet nemen als goedkope pijnstillers. Het gaat me om de grondhouding waarmee je in het leven staat. '**En toch**' blijven zeggen. *Ondanks alles leven vanuit het vertrouwen en de hoop*, dat het kwaad, de dood en zelfs 'het oude normaal' niet het laatste woord zullen hebben. Hoe aangevochten ook, zo'n geloof geeft draagkracht. Zoals water zwemmers draagt.

